

ARCHIVUM ANATOLICUM (ArAn)	13/1	2019	57-68
----------------------------	------	------	-------

KUZEY LYKIA'DAN YENİ BİR YAPI YAZITI

*Bülent İPLİKÇIOĞLU**
ORCID: 0000-0002-8072-7044
*Ayşe YAKUT***
ORCID: 0000-0001-9448-463X

Makale Bilgisi

Başvuru: 21 Mart 2019
Kabul: 17 Mayıs 2019

Article Info

Received: March 21, 2019
Accepted: May 17, 2019

Öz

Bu makalede Elmalı Müzesi'nden M.S. 3. yüzyıla ait yeni bir yazıt tanıtılmaktadır. Bu yazıttan anlaşıldığına göre, rahip ve rahibeler kendi paralarıyla bir yapı (muhtemelen bir müştemilat binası) inşa ettirmişlerdir. Yazıtta geçen isimlerin çoğunluğunun epikorik kökenli olduğu anlaşılmaktadır. İsimlerin genel dağılımına bakıldığında, Hellen kökenli olan isimlere iç bölgelerde daha az rastlandığı; buna karşılık, yerli isimlerin iç bölgelerde daha yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, iç bölgelerdeki Helenizasyon'un kıyı bölgelerine göre daha zayıf olduğunun bir göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: *Kuzey Lykia, Elmalı Müzesi, M.S. 3. yüzyıl, yapı yazıtı, Hellence isimler, epikorik isimler*

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Yunan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, biplikcioglu@ankara.edu.tr

** Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Yunan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, asonmez@ankara.edu.tr

Abstract***A New Building Inscription from Northern Lycia***

This article aims to introduce a new inscription from Elmalı Museum, dating to 3rd century AD. According to the inscription, priests and priestesses built a constructure (probably an outbuilding) with their own money. Most of the names in the inscription are epichoric. Considering the geographical distribution of the personal names it is seen that Greek personal names are less common in inland regions of Asia Minor; on the contrary, there are large number of non-Greek names originating in the languages of the indigenous persons in inland Asia Minor. This reveals that Greek influence is strong in coastal regions of Asia Minor and the inland regions are less Hellenized.

Keywords: *Northern Lycia, Elmalı Museum, 3rd century AD, building inscription, Greek personal names, epichoric names*

Bu makalede bilim dünyasına takdim edilen yazıt, Bülent İplikçioğlu'nun Avusturya Bilimler Akademisi Küçükasya Komisyonu'nun finans desteğiyle Kuzey Lykia'da yürütmüş olduğu yüzey araştırmaları çerçevesinde, 2010 yılında Elmalı Müzesi'nde ilgili müzenin izniyle yaptığı incelemeler sırasında 1001 envanter numarasıyla kayda alınmıştır.

Söz konusu taş; kireçtaşından tek parça halinde bir stel olup, Antalya İli'nin Korkuteli'ne bağlı Taşkesik Köyü'nden¹ Musa Tiryaki'nin bahçesinden 20.04.2010 tarihinde Elmalı Müzesi'ne getirilmiştir (Müze env. no. 2011-7).

Taşın sol üst köşesi düzgün bir şekilde kesilmiştir. Yazıtın 2.-13. satırları derinleştirilmiş alandadır. Üstte alınlık bulunmakta olup, iki yanında birer akroter vardır; bunlardan soldaki aşınmıştır. Alınlığın üst, orta kısmında bir rozet tasviri mevcut olup, alınlığın hemen altında yazıtın 1. satırı bulunmaktadır. Alınlığın altında, yazıtın üst bölümünde yaprakları olan bir daldan oluşan bir bordür de yer almaktadır. Taşın yan yüzleri ve arka yüzü kaba bırakılmıştır; bu durum taşın muhtemelen bir yapı içine konulduğuna işaret etmektedir.²

¹ Bk. makalenin sonundaki harita.

² Bk. makalenin sonundaki resim.

Ölçüler: Y: 1.00 m.; G: 0.61 m.; D: 0.28 m.; HY: 0.016 – 0.036 m.

Tarihleme: Muhtemelen M.S. 3. yy.

Ἀγαθῆ Τύχη.

Οἱ ἱερεῖς καὶ ἱέρ<ει>αι οἰκοδόμ[η]σαν
 ἐκ τῶν ἰδίων δαπανῶν· *v a c a t*
 Οσαεις Τροκονδου Αὐλανιδος,
 5 Ἀπολλώνιος Ἀρτεϊμου Μελατᾶ,
 Ἀρτεϊμας Ἑρμαίου ΔΟΥΚ δίς, *vac.*
 Τροκονδας Ἄπελᾶ Αδου, *vac.*
 Οσαεις Μίδου Μολεους, *vac.*
 Τροκο<v>δας *v* Τρ(οκονδου) Ἀσαμμας, *vac.*
 10 Παπιλος Οσαειτ *v* ος ε', *vac.*
 Δημητρὶς Παπιλου, *vac.*
 Ἀρτεϊμας Πλάτωνος, *v*
 Μασας Μολεσιος Ἀρτεϊμου.
v a c a t

2 ΙΕΠΙΕΑΙ (*lapis*) | 9 ΤΡΟΚΟΔΑΣ (*lapis*)

Uğurlu olsun!

(Aşağıda isimleri bulunan) rahipler ve rahibeler masrafları bizzat karşılayarak (bu yapıyı) inşa ettirdiler: Aulani'sin torunu, Trokondas oğlu Osaeis; Melatas'in torunu, Arteimas oğlu Apollonios; İkinci Douk(k)os'un (?) torunu, Hermaios oğlu Arteimas; Adas'in torunu, Apel(l)as oğlu Trokondas; Moles'in torunu Midas oğlu Osaeis; Trokondas oğlu, Trokondas nam-ı diğer Asammas (?); Beşinci Osaeis'in oğlu Papilos; Papilos oğlu Demetri(o)s; Platon oğlu Arteimas; Arteimas'in torunu, Moles oğlu Masas.

2 Anlaşılan o'dur ki, rahipler ve rahibeler kendi imkânlarıyla (ἐκ τῶν ἰδίων δαπανῶν) bir yapı faaliyetinde bulunmuşlardır (οἰκοδόμ[η]σαν). Metinde hangi tanrı ya da tanrıçanın rahip ve rahibeleri oldukları açıkça belirtilmemiş olmakla birlikte; bunların artikelli olarak (οἱ ἱερεῖς καὶ ἱέρ<ει>αι) zikredilmiş olması, metni okuyanlar tarafından bu kişilerin hangi tanrı ya da tanrıçanın rahip ve rahibeleri olduğunun bilindiğini göstermektedir.

Yazıtta rahibeler IEPIEAI diye geçmektedir; ancak, burada bir yazım hatası olduğuna ve yazılmak istenen sözcüğün *ίέρεια* olduğuna şüphe yoktur. Yani özgün sözcükteki EI’de harfler yer değiştirmiştir. Bununla birlikte, yazıtta verilen listede kadın adlarının bulunmaması da dikkat çekicidir. Ancak, bu rahibe isimlerinin yazıtın altındaki boş alana daha sonra kaybolmuş olan boya ile ilave edilmiş olması da muhtemeldir.

Genel olarak mimari terimler arasında kullanılan *οικοδομέω* fiili «inşa etmek, ettirmek» anlamındadır.³ Fiilin anlamları *LSJ*, s.v. *οικοδομέω*’da «build a house: generally, build / fashion / metaph., build or found upon / metaph., build up, edify» şeklinde verilmiş olmakla birlikte; anlam kapsamı, birçok örnekte görüleceği gibi, oldukça geniş bir «yapı faaliyeti»ni ifade etmektedir.⁴

Bu ifade dağılımına bakıldığında, fiilin en çok bina inşası ve mezar anıtı inşasında kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca, ele aldığımız yazıtla aynı tarih dilimine ve aynı coğrafyaya ait yazıtlarda fiilin mezar anıtı, bina ve tapınak inşası anlamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, incelediğimiz yazıtta kastedilen yapının bir mezar anıtı olmadığı açıktır. Burada söz konusu olan yapının bir tapınaktan da ziyade, tapınakla bağlantısı olan bir müstemilat binası olduğu kanaatindeyiz.

³ Fiilin mimari terimler arasında kullanılışı ve buna ilişkin yorumlar için bk. Anastasios K. Orlandos – Ioannis N. Travlos, *Λεξικόν αρχαίων αρχιτεκτονικών όρων* (Athens: Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, 1986) (= *SEG* 38, 2024); ayrıca bk. Marie-Christine Hellmann, “Les signatures d’architectes en langue grecque: Essai de mise au point”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 104 (1994): 151–178 = *SEG* 44, 1681: «κατασκευάζω – κατασκευή and οικοδομέω usually refer to the person who financed the construction, either building or restoration».

⁴ Bina inşası: *SEG* 37, 925 (M.Ö. 6. yy. başları; Erythrai, İonia); *IK* 12, Teil II, no. 462,4 (M.S. 1. yy.; Ephesos); 14, Teil IV, no. 1384,6 (M.S. 1. yy.; Ephesos); *SEG* 40, 1480 (M.S. 5. yy.; Eriha, Palaestina); 27, 993 (M.S. 559; Resafa–Sergiupolis, Syria). — Mezar anıtı inşası: *SEG* 39, 1672–1673 (M.S. 139/140; Philadelphia–Amman, Arabia); *IK* 16, Teil VI, no. 2433,3 (M.S. 168/9; Ephesos); 15, Teil V, no. 1656,6 (Roma İmparatorluk Çağı; Ephesos); *SEG* 41, 1586 (M.S. 4–6. yy.; Lubbein, Arabia); 46, 2067 (Tarihi bilinmiyor; Hauran, Arabia). — Kent kurulması: *IK* 5, no. 41,15 (M.Ö. 1. yy.; Kyme); *SEG* 50, 155 (M.S. 184/5; Atina, Attika); 37, 1329 (M.S. 5–6. yy.; Seleukeia, Kilikia). — Tapınak inşası: *SEG* 36, 1039 (M.Ö. ca. 400; Erythrai, İonia); *IK* 14, Teil IV, no. 1246,4 (M.S. 3. yy.; Ephesos). — Tapınak, rahip yemekhanesi, yemekhane üzerindeki odalar, *gymnasion*, *palaistra*, ahırlar ve kentin inşa ettiği her şeyin inşası: *SEG* 52, 104 (M.Ö. ca. 300–250?; Brauron, Attika); 46, 133 (M.Ö. ca. 250?; Brauron, Attika). — Adak anıtı inşası: *SEG* 34, 978 (M.Ö. 4. yy.; Syrakusai, Sicilya; Apollon ve Nympheler’e adak). — Ahır ve giriş binası inşası: *SEG* 46, 2055 (Roma İmparatorluk Çağı; Bostra?, Arabia). — Askeri kule inşası: *SEG* 41, 1086 (M.Ö. ca. 260; Pergamon, Mysia). — Duvar inşası: *SEG* 40, 1604 (M.S. 158?; yeri bilinmiyor). — Güvercinlik inşası: *SEG* 50, 2051 (M.S. 4. yy.; Hauran, Arabia). — Heykel inşası: *SEG* 46, 2068 (Roma İmparatorluk Çağı; Hauran, Arabia). — Kilise inşası: *IK* 22,1, Teil II,1, no. 1060,4-5 (Tarihi bilinmiyor; Stratonikeia). — Pronaos inşası: *SEG* 50, 1535 (M.S. 3. yy.; Kanatha, Arabia). — Stoa inşası: *SEG* 34, 1639 (M.S. 4. yy.; Dodekaskhoinos, Nubia).

3 Δαπάνη = «masraf, harcama»: ἐκ τῶν ἰδίων δαπανῶν (= «masrafları bizzat karşılayarak») ifadesi çok nadir olup yalnızca *IG XII 5 602* ve *SEG 32, 1269*'da geçmektedir.

Bu ilk bölümü yapı faaliyetinde bulunan kişilerin isimlerinden oluşan bir liste izlemektedir:

4, 8, 10 Οσαεις, gen. -ει/-ειτος (m., epikor.): Bu ismin *iotasismus*'tan kaynaklanan Οσαις ve Οσαης varyantları bulunmaktadır. Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde yalnızca Lykia'daki Trebenna'da iki yazıtta geçen epikorik bir isimdir (*LGPN V/B, 332*). İç bölgelerde oldukça yaygın kullanılan bir isim olup; Pisidia'da 27 kez, Kibyris-Kabalis'te toplam 25 kez, Milyas'ta ise 1 kez belgelenmiş durumdadır (*LGPN V/C, 333*).⁵

4, 7, 9 (iki kez) Τροκονδας, gen. -ου (m., epikor.): Bir teofor ve özellikle Pisidia, Lykia ve Güney Phrygia'daki yazıtlardan tanınan isim, Hititçe bir tanrı adı olan *Tarhunt*'u temel alan isimlerin varyantlarından biridir. Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde toplam 100 yazıtta belgelenmiştir (*LGPN V/B, 413* vd.); iç bölgelerde ise, 315 kez geçmektedir (*LGPN V/C, 424–426*).⁶

4 Αυλανις, gen. -ιδος (f., epikor.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde görülmemekle birlikte; iç bölgelerde Kibyris-Kabalis'te 4 kez, Pisidia'da ise 1 kez geçmektedir (*LGPN V/C, 77*). Bu satırdaki Τροκονδας ismindeki filiasyonun anne adına göre yapıldığı anlaşılmaktadır.

5 Ἀπολλώνιος, gen. -ου (m., Hell.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde toplam 921 yazıtta belgelenmiştir (*LGPN V/B, 41–47*); iç bölgelerde ise, 696 kez geçmektedir (*LGPN V/C, 41–46*).

5, 6, 12, 13 Αρτειμας, gen. -ου (m., epikor.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde Lykia'da 44 kez ve Pamphylia'da 3 kez geçmektedir (*LGPN V/B, 62*). İç bölgelerde; Pisidia'da 138 kez, Kibyris-Kabalis'te 13 kez, Milyas'ta ise 2 kez zikredilmektedir (*LGPN V/C, 58* vd.). Bu durum söz konusu ismin özellikle Pisidia'ya ve oradaki Termessos'a özgü bir isim olduğunu açıkça göstermektedir.

⁵ Bu isme ilişkin olarak ayrıca bk. Bülent İplikçioğlu, “Epigraphische Mitteilungen aus Antalya X: Epigraphischer Teil”, *Epigraphica Anatolica* 35 (2003): 154.

⁶ Bu isme ilişkin olarak ayrıca bk. İplikçioğlu, “Epigraphische Mitteilungen aus Antalya X: Epigraphischer Teil”, 153 vd., n. 34–38 ile birlikte.

5 Μελατᾶς, gen. -ᾶ (m., Hell.): Yazıtta görüldüğü gibi ismin gen. hâli Μελατᾶ'dır. Ne var ki, isim Polyain. 4.6.18'e ilişkin edisyonlarda, muhtemelen gen. hâli bilinmediği için, A'lı isim çekimine giren bir isim gibi, yani Μελάτας şeklinde vurgulanmıştır.

6 Ἐρμαῖος, gen. -ου (m., Hell.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde; Lykia'da 166 kez, Pamphylia'da 23 kez, Karia'da 12 kez, Kilikia Trakheia'da ise 1 kez geçmektedir (LGPN V/B, 144–146). İç bölgelerde 596 yazıtta belgelenmektedir (LGPN V/C, 141–145). İsim Hellence olmasına rağmen, Luvice'de Ay Tanrısı Arma / Erma ismine benzediği için sevilerek kullanılmıştır.⁷

6 ΔΟΥΚ (m.): Bu isim sadece iç bölgelerde, Isauria'da 4 kez ve Lykaonia'da 2 kez belgelendirilmiş (LGPN V/C, 130) yerli bir isim olan Δουκκος ile bağlantılı olabilir. Bu durumda taştaki kısaltmanın Δουκ(κου) şeklinde açılması olasıdır.

7 Ἀπελ(λ)ᾶς, gen. -ᾶ (m., Hell.): Bu isim Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde; Karia'da 44 kez, Lykia'da 13 kez, Pamphylia'da 3 kez, Kilikia Pedias'ta ise 1 kez belgelenmektedir (LGPN V/B, 36 vd.); iç bölgelerde de, 35 kez geçmektedir (LGPN V/C, 38).

⁷ Bu isim için bk. Emmanuel Laroche, “Divinités lunaires d'Anatolie”, *Revue de l'histoire des religions* 148/1 (1955): 1–24; Alfred Heubeck, *Lydiaka. Untersuchungen zu Schrift, Sprache und Götternamen der Lyder* (Erlangen: Universitätsbund Erlangen, 1959), 31 vd.; Philo Hendrik Jan Houwink ten Cate, *The Luwian Population Groups of Lycia and Cilicia Aspera during the Hellenistic Period* (Leiden: Brill, 1965), 132; Günter Neumann “Namen und Epiklesen lykischer Götter”, E. Masson – C. Brixhe (eds.), *Florilegium Anatolicum. Mélanges offerts à E. Laroche* (Paris: E. de Boccard 1979): 263–265; René Lebrun, “Problèmes de religion anatolienne”, *Hethitica* 8 (1987): 241–262; Leonid A. Gindin, *Troja, Thrakien und die Völker Altkleinasiens. Versuch einer historisch-philologischen Untersuchung* (Innsbruck: Institut für Sprachwissenschaft der Universität Innsbruck, 1999), 143 vd.; Manfred Hutter, “Aspects of Luwian Religion”, H. C. Melchert (ed.), *The Luwians* (Leiden/Boston: Brill, 2003), 227 vd.; Günter Neumann – Johann Tischler, *Glossar des Lykischen* (Wiesbaden: Harrassowitz, 2007), 70, s.v. erma-, ermed-, erm̄ma-; Richard W. V. Catling – Nikoletta Kanavou, “The Gravestone of Meniketes Son of Menestheus: IPrusa 1028 and 1054”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 163 (2007): 113, n. 71; Alain Bresson, “Les Cariens ou la mauvaise conscience du barbare”, G. Urso (ed.), *Tra Oriente e occidente. Indigeni, Greci e Romani Asia Minore. Atti del convegno internazionale Cividale del Friuli, 28–30 Settembre 2006* (Pisa: ETS, 2007), 217; Arma / Erma isminin ses benzerliğinden dolayı Lykia'da belgelenen Hellence Hermes-isimleri ile bağlantısı için bk. Christof Schuler, “Griechische Personennamen in Lykien. Einige Fallstudien”, R. W. V. Catling – F. Marchand (eds.), *Onomatologos. Studies in Greek Personal Names presented to Elaine Matthews* (Oxford: Oxbow Books, 2010), 557 vd.; ayrıca Lykia'daki Hermes-isimleri için ise bk. LGPN V/B, 147–151.

7 Αδας, gen. -ου (m., epikor.): İsim, şimdiye değin f. olarak (gen. -αδος epikor.) kıyı bölgelerinde sadece Karia'da 7 kez geçmektedir (LGPN V/B, 7). Değerlendirdiğimiz yazıttaki gen.'den (Αδου) anlaşıldığına göre, bu ismin bir de erkek cinsli hâli ilk kez bu yazıtla belgelenmektedir.

8 Μίδας, gen. -ου (m.): Mitik Phrygia kralının adı (Hdt. 1,14; 8,138) ve bu nedenle köken itibariyle epikorik olan bu isim Hellen Edebiyatı'nda geçtiği için vurgulanarak yazılmaktadır. İsim, Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde, çoğunluğu Lykia'da olmakla birlikte 41 kez geçmektedir (LGPN V/B, 296). İç bölgelerde ise, ilginç bir şekilde Phrygia'da sadece 3 kez olmak üzere, 30 kez belgelenmiştir (LGPN V/C, 294; ayrıca bk. Zgusta § 912).

8, 13 Μολης, gen. -εους/-εσιος/-εω/-εως/-ητος (m., epikor.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde, Lykia ağırlıklı olmak üzere, 107 yazıtta belgelenmiştir (LGPN V/B, 300 vd.); iç bölgelerde ise, Pisidia ağırlıklı olmak üzere (140 civarında Termessos) 216 kez geçmektedir (LGPN V/C, 299 vd.). İsim Luvicede «cesur» vb. anlamına gelen *muwalla*- sıfatından gelmektedir.⁸

9 Ασαμμας gen. -α (m., epikor.): Başka bir yerde belgelenmemiş olan isim, yazıtta nom. olarak geçtiği için Τροκο<v>δας'ın *alias* ismi olmalıdır. Ασας, gen. -ου (m., epikor.; LGPN V/B, 71 [Lykia'da Trebenna ve egemenlik alanında birer kez]) ve Μαμμας, gen. -α (m., epikor.; Zgusta § 850–15; LGPN V/B, 269 [Kilikia Trakheia'da 2 kez]) isimlerinin bir *compositum*'u olabilir.

10, 11 Παπιλος, gen. -ου (m., epikor.?!/ Hell.?): İsim epikorik Παπιλος ya da Hellenice Παπύλος olmalıdır. Παπύλος olarak Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde, Karia'da ağırlıklı olmak üzere, 22 kez geçmekte olup (LGPN V/B, 343); iç bölgelerde ise, Phrygia'da 17 kez ve Pisidia'da 2 kez belgelenmiştir (LGPN V/C, 348). Παπιλος olarak ise, sadece Paphlagonia'da 1 kez geçmektedir (LGPN V/C, 348).

⁸ Bk. Zgusta § 946–1; Louis Robert, *Noms indigènes dans l'Asie-Mineure gréco-romaine* (Paris: A. Maisonneuve 1963), 353–357; Christian Naour, *Tyriaion en Cabalide: Épigraphe et géographie historique*, (Zutphen: Terra Publishing Co., 1980), 57, n. 125; Alan S. Hall – John J. Coulton “A Hellenistic Allotment List from Balbura in the Kibyris”, *Chiron* 20 (1990): 134, n. 88; Christian Le Roy, “Pisidiens en Lycie et Lyciens en Pisidie”, C. Işık (ed.), *Studien zur Religion und Kultur Kleinasiens und des ägäischen Bereiches. Festschrift für Baki Ögün zum 75. Geburtstag* (Asia Minor Studien 39; Bonn: Habelt, 2000), 257, n. 21 ile birlikte.

11 Δημήτρις = Δημήτριος, gen. -ου (m., Hell.):⁹ İsim, Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde 755 kez Δημήτριος (*LGPN V/B*, 100–105), 5 kez Δημήτρις olarak belgelenmiştir (*LGPN V/B*, 105); iç bölgelerde ise, 304 kez Δημήτριος (*LGPN V/C*, 110–112), 4 kez de Δημήτρις olarak geçmektedir (*LGPN V/C*, 112). 10. satırdaki Παπιλος ile Δημήτρις'in babası Παπιλος aynı kişi olmalıdır.

12 Πλάτων, gen. -ωνος (m., Hell.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde, 34 kez geçmekte olup (*LGPN V/B*, 354); iç bölgelerde de 76 kez belgelenmektedir (*LGPN V/C*, 359 vd.).

13 Μασας, gen. -α/-αδος/-αντος/-ατος/-ου (m., epikor.): Karia'dan Kilikia'ya kadar olan kıyı bölgelerinde, yalnızca Lykia'da 23 kez belgelenmiştir (*LGPN V/B*, 274); iç bölgelerde ise, 41 kez geçmiştir (*LGPN V/C*, 272 vd.).

Yazıtta geçen toplam 17 ismin yalnızca 6 tanesi kesinlikle Hellence'dir: Ἀπελ(λ)ᾶς, Ἀπολλώνιος, Δημήτρις, Ἐρμαῖος, Μελατᾶς ve Πλάτων. Bu isimlerin bölgesel dağılımına bakıldığında, Ἐρμαῖος (kıyı bölgelerde 202, iç bölgelerde 596) ve Πλάτων (kıyı bölgelerde 34, iç bölgelerde 76) dışındaki isimlerin kıyı bölgelerinde yaygın olarak kullanılan isimler oldukları görülmektedir.

Yazıtta geçen isimlerin çoğunluğu ise yerli kökenlidir: Ἀδας, Ἀρτεϊμας, Ἀσαμμας, Αὐλανις, Μασας, Μίδας, Μολης, Οσαεις ve Τροκονδας. Bu isimlerden Μίδας (kıyı bölgelerde, Lykia ağırlıklı olmak üzere 41, iç bölgelerde 30) dışındakilerin çoğunluğu Pisidia ağırlıklı olmak üzere iç bölgelerde yoğun olarak görülmektedir; bunların kıyı bölgelerinde geçenleri de özellikle Lykia'da geçmektedir.

Şu iki ismin de Hellen ya da yerli kökenli olup olmadıkları belli değildir: ΔΟΥΚ ve Παπιλος.

Bu genel dağılıma bakıldığında; Hellen kökenli olan isimlere iç bölgelerde daha az sayıda rastlanması; buna karşılık, yerli isimlerin iç bölgelerde daha yaygın olarak kullanılmış olması, iç bölgelerdeki Helenizasyon'un daha zayıf olduğunun bir başka göstergesidir.

⁹ Bu eşitliğe ilişkin olarak bk. Pape, 290; Louis Robert, "Amulettes grecques", *Journal des savants* (1981): 36, n. 1 = *SEG* 31, 1599.

KAYNAKÇA

- Bresson, Alain. “Les Cariens ou la mauvaise conscience du barbare”, ed. G. Urso, *Tra Oriente e occidente. Indigeni, Greci e Romani Asia Minore. Atti del convegno internazionale Cividale del Friuli, 28–30 Settembre 2006*. 209–228. Pisa: ETS, 2007.
- Catling, Richard W. V. – Kanavou Nikoleta. “The Gravestone of Meniketes Son of Menestheus: IPrusa 1028 and 1054”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 163 (2007): 103–117.
- Gindin, Leonid A. *Troja, Thrakien und die Völker Altkleinasiens. Versuch einer historisch-philologischen Untersuchung*. Innsbruck: Institut für Sprachwissenschaft der Universität Innsbruck, 1999.
- Hall, Alan S. – Coulton, John J. “A Hellenistic Allotment List from Balboura in the Kibyris”, *Chiron* 20 (1990): 109–158.
- Hellmann, Marie-Christine. “Les signatures d'architectes en langue grecque: Essai de mise au point”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 104 (1994): 151–178.
- Heubeck, Alfred. *Lydiaka. Untersuchungen zu Schrift, Sprache und Götternamen der Lyder*. Erlangen: Universitätsbund Erlangen, 1959.
- Houwink ten Cate, Philo Hendrik Jan. *The Luwian Population Groups of Lycia and Cilicia Aspera during the Hellenistic Period*. Leiden: Brill, 1965.
- Hutter, Manfred. “Aspects of Luwian Religion”, ed. H. C. Melchert, *The Luwians*. 211–280. Leiden/Boston: Brill, 2003.
- İplikçioğlu, Bülent. “Epigraphische Mitteilungen aus Antalya X: Epigraphischer Teil”, *Epigraphica Anatolica* 35 (2003): 153–156.
- Laroche, Emmanuel. “Divinités lunaires d'Anatolie”, *Revue de l'histoire des religions* 148/1 (1955): 1–24.
- Le Roy, Christian. “Pisidiens en Lycie et Lyciens en Pisidie”, ed. C. Işık, *Studien zur Religion und Kultur Kleinasiens und des ägäischen Bereiches. Festschrift für Baki Ögün zum 75. Geburtstag*. 255–266. Bonn: Habelt, 2000 (Asia Minor Studien 39).
- Lebrun, René. “Problèmes de religion anatolienne”, *Hethitica* 8 (1987): 241–262.
- Naour, Christian. *Tyriaion en Cabalide: Épigraphie et géographie historique*. Zutphen: Terra Publishing Co., 1980.
- Neumann, Günter. “Namen und Epiklesen lykischer Götter”, eds. E. Masson – C. Brixhe, *Florilegium Anatolicum. Mélanges offerts à E. Laroche*. 259–271. Paris: E. de Boccard, 1979.
- Neumann, Günter – Tischler, Johann. *Glossar des Lykischen*. Wiesbaden: Harrassowitz, 2007.
- Orlandos, Anastasios K. – Travlos, Ioannis N. *Λεξικόν αρχαίων αρχιτεκτονικών όρων*. Athens: Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, 1986.

- Robert, Louis. *Noms indigènes dans l'Asie-Mineure gréco-romaine*. Paris: A. Maisonneuve, 1963.
- Robert, Louis. “Amulettes grecques”, *Journal des savants* (1981): 3–44.
- Schuler, Christof. “Griechische Personennamen in Lykien. Einige Fallstudien”, eds. R. W. V. Catling – F. Marchand, *Onomatologos. Studies in Greek Personal Names presented to Elaine Matthews*. 552–566. Oxford: Oxbow Books, 2010.

KISALTMALAR

- Hdt. (Herodotos) *Herodotus*, with an English Translation by A. D. Godly, 4 vols, Cambridge MA: Harvard University Press/London: Heinemann 1920–1925.
- IG *Inscriptiones Graecae*
- IK *Die Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien*
- LGPN V/B *A Lexicon of Greek Personal Names, Volume V.B, Coastal Asia Minor: Caria to Cilicia*, eds. J.-S. Balzat – R. W. V. Catling – É. Chiricat – F. Marchand. Oxford: Clarendon Press, 2013.
- LGPN V/C *A Lexicon of Greek Personal Names, Volume V.C, Inland Asia Minor*, eds. J.-S. Balzat – R. W. V. Catling – É. Chiricat – T. Corsten. Oxford: Clarendon Press, 2018.
- LSJ Liddell, Henry George – Scott, Robert. *A Greek-English Lexicon*. Oxford: Clarendon Press, 1940.
- Pape Pape, Wilhelm. *Wörterbuch der griechischen Eigennamen*. Braunschweig: F. Vieweg, 1863–1870.
- Polyain. (Polyainos) Polyaeus, *Strategemata*, eds. E. Woelfflin – J. Melber, Leipzig: Teubner, 1887.
- SEG *Supplementum Epigraphicum Graecum*
- Zgusta Zgusta, Ladislav. *Kleinasiatische Personennamen*. Prague: Tschechoslowakischen Akademie der Wissenschaften, 1964.

Harita 1

Resim 1